

Agnieszka KOZERSKA

Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie

Kontakt: a.kozerska@ajd.czyst.pl

Jak cytować [how to cite]: Kozerska, A. (2016). Od redakcji: Podstawy edukacji. *Zrównoważony rozwój*. *Podstawy Edukacji. Zrównoważony rozwój*, 9, 7–8.

Od redakcji: Podstawy edukacji. Zrównoważony rozwój

Idea organizująca nowy tom dotyczy koncepcji zrównoważonego rozwoju interpretowanej przez pryzmat pedagogiki lub pogranicza pedagogiki i innych nauk. Głównym zamysłem teoretycznym podejmowanych analiz jest refleksja nad sensem i znaczeniem obecności tej koncepcji w dyskursie pedagogicznym, nad kwestiami wyłaniającymi się przed naukowcami w związku z proponowaną tematyką. Pojęcie zrównoważonego rozwoju obecnie ma bardzo szeroki zakres i nie jest jednoznacznie rozumiane przez wszystkich autorów. Można je traktować wielowymiarowo, odnieść do wszystkich sfer funkcjonowania człowieka i rozumieć jako harmonijny proces wzrostu.

Tytułowe zagadnienie jest w niniejszym tomie prezentowane w dwóch uzupełniających się wymiarach. Wymiar pierwszy – pojęcie zrównoważonego rozwoju analizowane z perspektywy makro. Dotyczy kwestii związanych z ochroną środowiska, spójności społecznej i sprawiedliwości, zarządzania dobrami naszej planety, uwzględniającego potrzeby przyszłych pokoleń, a także działania na rzecz pokoju i społecznej harmonii. Wymiar drugi – zrównoważony rozwój rozpatrywany w skali mikro. Dotyczy poszczególnych jednostek, ich życia w harmonii z sobą i światem zewnętrznym; związany jest z uwzględnianiem przez jednostki w swoich działaniach różnych perspektyw – nie tylko indywidualnej, ale też stanowisk innych osób z własnego otoczenia, brania pod uwagę w decyzjach potencjalnych skutków swoich działań w różnych perspektywach czasowych.

Punktem wyjścia do rozważań na temat zrównoważonego rozwoju mogą być na przykład koncepcje filozoficzne ukazujące świat człowieka i przyrody jako całość; a także koncepcje, które podejmują wysiłek myślenia uniwersalistycznego w kategoriach globalnych i wspólnotowych; czy też postulują konieczność

całościowego, wielowymiarowego i systemowego podejścia do przedmiotu poznania (Hull, 2008, s. 29). Do zasadniczych wartości wpisujących się w tę ideę można zaliczyć za Tyburskim (2007): życie, zdrowie, sprawiedliwość, odpowiedzialność, powściągliwość–umiarkowanie, wspólnotowość–solidarność. W obszarze rozważań mieszczą się kwestie dotyczące praw człowieka, różnic międzykulturowych, marginalizacji i wykluczenia społecznego, solidarności międzypokoleniowej, sprawiedliwości międzygeneracyjnej. Kategoria zrównoważonego rozwoju koresponduje z niektórymi definicjami mądrości (por. Kałużna-Wielobób, 2004); w szczególności z definicją, w której przez mądrość rozumie się „zastosowanie ukrytej oraz jawnej wiedzy dla wspólnego pożytku, przez: równoważenie interesów osobistych, interpersonalnych i pozaosobowych, w krótkim i długim okresie; służące osiągnięciu równowagi między adaptacją do istniejącego środowiska, modyfikacją istniejącego środowiska oraz wyborem nowego środowiska” (Sternberg, 2001). Zrównoważony rozwój człowieka jest związany z umiejętnością odnajdywania harmonii odnoszącej się do życia wewnętrznego i życia w zgodzie ze środowiskiem zewnętrznym.

Autorzy prezentujący wyniki swoich przemyśleń w tomie, który oddajemy w Państwa ręce, rozpatrują kategorię zrównoważonego rozwoju na różnych płaszczyznach, ich teksty mogą stanowić cenne źródło wiedzy i inspiracji motywujących do podejmowania kolejnych badań i rozważań na tym polu. Z pewnością prezentowane teksty nie wyczerpują tego obszernego tematu, ale też nie to jest podstawowym celem tej pracy. Mamy nadzieję, że zawartość niniejszego tomu „Podstaw Edukacji” spotka się z zainteresowaniem Czytelników.

Bibliografia

- Hull, Z. (2008). Filozoficzne i społeczne uwarunkowania zrównoważonego rozwoju. *Problemy Ekorozwoju: studia filozoficzno-socjologiczne*, 3(1), 27–31.
- Kałużna-Wielobób, A. (2014). Psychologiczne koncepcje mądrości. *Teraźniejszość – Człowiek – Edukacja*, 68(4), 63–80.
- Sternberg, R.J. (2001). Why schools should teach for wisdom: The balance theory of wisdom in educational settings. *Educational psychologist*, 36(4), 227–245.
- Tyburski, W. (2007). Etyczne założenia edukacji dla zrównoważonego rozwoju. *Problemy Ekorozwoju: studia filozoficzno-socjologiczne*, 2(1), 41–47.